

SOCIÁLNÍ SMĚLOST V SOUVISLOSTI S VĚKEM A POHLAVÍM

TEORETICKÉ UKOTVENÍ

Sociální smělost, jakožto rys osobnosti, lze zhodnotit jako součást temperamentu člověka. Jedinec nevnímá sociální interakci jako problematickou. Zpravidla se projevuje extravertním laděním, zdravým sebevědomím, snadným navazováním kontaktů, asertivitou a rázným jednáním (Smékal & Širůček, 2002). Opakem je sociální fobie, které se manifestuje velmi silným strachem ze sociálních interakcí a ze společenského styku vůbec. Ústřední obtíž pramení ze zvědavých pohledů ostatních lidí a obavy z hodnocení vlastní osoby ostatními. Jedinec trpící sociální fobií, může mít obavu, že se před ostatními lidmi zesměšní či znehodnotí tím co řekne, nebo tím, jak se zachová. Následuje obava z toho, že okolí zaznamená známky jeho úzkosti. Takové obavy mohou mít dopad na schopnost mluvit před lidmi, jíst, psát, telefonovat a účastnit se běžného společenského života (Praško, 2017).

Zhodnocení míry sociální úzkosti a prozkoumání souvisejících faktorů si kladla za cíl studie autorů Aburoomi & Malaka (2021). Výzkumný soubor tvořila skupina respondentů ve věku 15–25 let. Data byla shromážděna pomocí škály sociální fobie. Z výsledků vyplynulo, že respondenti měli vysokou míru sociální fobie, která korelovala nejvíce s věkem, následně s úrovní vzdělání, a nakonec s pohlavím. Také Rodríguez-Rojo et al. (2025) ve své studii zkoumající emoce během sociální interakce u dospívajících, zjistil moderující vliv pohlaví a věku. Nejvýznamnější vliv věku se projevil v mladších věkových kategoriích.

LINEÁRNÍ REGRESE

Rozhodli jsme se ověřit hypotézy, které se týkají pohlaví a věku. Jako metodu analýzy dat jsme použili model lineární regrese. Pomocí tohoto modelu bychom rádi popsali chování závisle proměnné, prostřednictvím kategoriálních nebo spojitých regresorů. V tomto případě je naší **závisle proměnnou** skóre z testu sociální smělosti. Následně jsme provedli vícenásobnou lineární regresi, kde jsme jako **regresory** použili pohlaví a věk.

Data jsme získali z projektu Škála sociální smělosti, který vznikl v rámci předmětu Psychometrika 1, autorského týmu D. Hadžiosmanovičová, A. Ostárková, L. Macháčková, L. Procházková a V. Tkáčová (2020). Použili jsme data celkově od 406 respondentů, přičemž pohlaví bylo rozloženo následovně: 311 žen a 95 mužů. Věkové rozpětí v celém souboru bylo 13–79 let.

Příklad znění položek

Nemám rád, když jsem středem pozornosti.

Nebojím se doptat na více informací, když mi něco není jasné.

Zjistili jsme, že náš model je schopen vysvětlit 20,2 % rozptylu. Z toho můžeme vyvodit, že závisle proměnné pohlaví a věk jsou schopny vysvětlit 20,2 % rozmanitosti sociální smělosti.

Tabulka 1: Koeficient determinance a test podmodelu

Model	Koeficient determinance	Testová statistika F	p - hodnota
	0,202	8,65	<0,001

Tabulka 2: Výsledky regresního modelu

Regresory	β	Směrodatná odchylka	t - statistika	p - hodnota
Počátek	27,78	1,19	23,24	<0,001
Pohlaví	4,33	1,04	4,15	<0,001
Věk	-0,01	0,03	-0,17	0,86

POPIS VÝSLEDKŮ

Z tabulky je patrné, že významnějším regresorem v našem lineárním modelu je proměnná pohlaví. Tedy, že na to, jak vysoko bude jedinec skórovat v testu sociální smělosti, má vliv, zda je to muž nebo žena. β udává o kolik za každou jednotku vzroste nebo klesne výsledek hrubého skóru v testu. Počátek říká, jakou hodnotu závisle proměnné bychom v průměru dostali, pokud by byly všechny regresory rovny nule. Výsledek lze interpretovat tak, že za každou přidanou jednotku se zvyšuje hrubý skór v testu sociální smělosti o 4,33 bodu. Ve vztahu k věku se souvislost neprokázala, pokud je jedinec o 1 rok starší, klesne hrubý skór pouze o 0,01 bod.

Z toho výsledku tedy vyplývá jistá souvislost mezi skóre v testu sociální smělosti a pohlavím. K dalšímu ověření by bylo zapotřebí dalšího zkoumání na větším vzorku respondentů.

Data a další informace o této zprávě jsou dostupné na adrese

<https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/stat4?i=398>.

Použité zdroje

Aburoomi, R. J., & Malak, M. Z. (2021). Evaluation of Social Phobia among Syrian Refugees'

Youth in Jordan. *Psychiatric Quarterly*, 92(3), 1175–1185.

<https://doi.org/10.1007/s11126-021-09901-2>.

D. Hadžiosmanovičová, A. Ostárková, L. Macháčková, L. Procházková a V. Tkáčová (2020).

Škála sociální smělosti. Projekt v rámci předmětu Psychometrika 1.

Praško, J., Holubová, M. (2017). *Sociální fobie a její léčba*. Grada Publishing.

Rodríguez-Rojo, I. C., Luengo-González, R., Peñacoba-Puente, C., García-Sastre, M., Espín-

Lorite, E., Cuesta-Lozano, D., Asenjo-Esteve, Á., & Noriega-Matanza, C. (2025).

Problematic Media Use and Anxiety Symptoms in Adolescents: The Role of Age and

Gender. *Healthcare*, 13(3), 281. <https://doi.org/10.3390/healthcare13030281>.

Smékal, V., & Širůček, J., (2002, září). *Smělost, její funkce a determinanty*. Studie prezentována v rámci 5. konference Sociální procesy a osobnost, Stará Lesná.